

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas	Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatymo Nr. XII-1428 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – KSĮ projektas)
Projekto rengėjas	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija
Projekto tikslas	KSĮ projekto tikslas – įgyvendinti 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (TIS 2 direktyva) nuostatas.

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas (teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)*

Poveikis atitinkamai sričiai	<p>KSĮ projektu siekiama padidinti atitinkamuose sektoriuose veikiančių subjektų kibernetinio atsparumo lygį, nustatant reikalavimus, kad viešieji ir privatūs subjektai, kurie yra nepaprastai svarbūs pagrindinei visuomeninei ir ekonominei veiklai, imtųsi tinkamų kibernetinio saugumo priemonių įgyvendinimo.</p> <p>Numatomas reguliavimas paveiks subjektus, kurie vykdo veiklą KSĮ projekto 1 ir 2 prieduose nurodytuose sektoriuose ir kurie atitiks KSĮ projekte nustatytus esminių ir svarbių subjektų identifikavimo kriterijus.</p> <p>Numatomo reguliavimo įgyvendinimas leis pasiekti teigiamų rezultatų, pvz., sušvelninti kibernetinių incidentų poveikį įmonėse, didinti atskirų subjektų ir visų sektorių kibernetinį atsparumą, taip pat gerinti kibernetinio saugumo suvokimo lygį Lietuvoje ir kolektyvinį gebėjimą pasirengti ir reaguoti į didelius kibernetinius incidentus ar krizę. Neigiamų pasekmių kibernetinio saugumo srityje nenumatoma.</p> <p>Numatomas teisinis reguliavimas turi būti įgyvendintas atsižvelgiant į TIS 2 direktyvoje nustatytą terminą, t. y. iki 2024 m. spalio 17 d.</p> <p>Numatomam reguliavimui įgyvendinti bus reikalingos administracinės, finansinės ir organizacinės priemonės.</p>
Poveikis valstybės finansams	<p>KSĮ projektas yra plačios apimties teisės aktas, kuriam įsigaliojus atsiranda pareigos esminiams ir svarbiems subjektams (viešajam ir privačiam sektoriui) politiką įgyvendinančioms institucijoms, todėl KSĮ projektui įgyvendinti reikės papildomų valstybės lėšų.</p> <p>Vadovaujantis Registrų ir valstybės informacinių sistemų registro duomenimis, šiuo metu užregistruoti 155 skirtingi valdytojai ir 173 skirtingi tvarkytojai, kurie valdo ir (ar) tvarko valstybės informacinius išteklius, ir šiems subjektams jau šiuo metu taikomos Kibernetinio saugumo įstatymo (toliau – KSĮ) nuostatos, jie įgyvendina organizacinius ir techninius kibernetinio saugumo reikalavimus bei yra paskyrę asmenį, atsakingą už kibernetinį saugumą, todėl šioms valstybinėms institucijoms papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės. KSĮ projekte numatyti nauji įpareigojimai, susiję su mokymais, kuriuos NKSC teiktų neatlygintinai.</p> <p>Papildomų biudžeto lėšų reikės valstybės institucijoms, kurioms šiuo metu netaikomos KSĮ nuostatos, tačiau pagal KSĮ projekte nustatytus identifikavimo kriterijus jos pateks į esminių ir svarbių subjektų grupę, t. y. į KSĮ reguliavimą numatoma įtraukti valstybės institucijas, kurios atlieka gyvybiškai svarbias valstybės funkcijas ir dalyvauja vykdam valstybines mobilizacines užduotis. Vadovaujantis KSĮ 25 straipsnio 2 dalimi, į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. sausio 3 d. nutarimu Nr. 27 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinimo saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo srityje“ (toliau – Saugiojo tinklo naudotojų sąrašas), yra įrašomos institucijos, kurios valdo ar tvarko</p>

valstybės informacinius išteklius, būtinus gyvybiškai svarbioms valstybės funkcijoms atlikti ir valstybinėms mobilizacinėms užduotims vykdyti, taip pat institucijos, kurios atlikdamos gyvybiškai svarbias valstybės funkcijas dalyvauja vykdant valstybines mobilizacines užduotis, kurioms atlikti būtina perduoti duomenis institucijoms, valdančioms ir (arba) tvarkančioms valstybės informacinius išteklius, būtinus gyvybiškai svarbioms valstybės funkcijoms atlikti ir valstybinėms mobilizacinėms užduotims vykdyti, ir (arba) gauti tokius duomenis. Saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo naudotojų sąrašas kasmet peržiūrimas. Šiuo metu Saugiojo valstybinio duomenų perdavimo tinklo naudotojų sąraše yra 500 institucijų, iš kurių 377 valdo ar tvarko valstybės informacinius išteklius, o likusios 123 naudoja tinklą ir informacines sistemas perduodamos duomenis. Šios 123 valstybės institucijos, kurios savo veikloje naudoja tinklą ir informacinę sistemą, turės įgyvendinti KSĮ projekto nuostatas (toliau – naujos valstybės institucijos) ir numatyti personalo išlaikymo išlaidas ar viešųjų pirkimų išlaidas konsultacinėms paslaugoms (pvz., vykdyti už kibernetinį saugumą atsakingo asmens funkcijas, kuris būtų atsakingas už kibernetinio saugumo rizikos valdymo priemonių ir pranešimų apie kibernetinius incidentus įgyvendinimą), kitas administracines išlaidas.

KSĮ projektui įgyvendinti reikalingų biudžeto asignavimų skaičiavimas atliktas remiantis Krašto apsaugos ministerijos ir NKSC duomenimis bei vadovaujantis Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 6 d. nutarimu Nr. 333 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimo Nr. 4 „Dėl Administracinės naštos ūkio subjektams nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“.

Naujomis valstybės institucijoms numatomos reikalingos biudžeto lėšos, susijusios su už kibernetinį saugumą atsakingo asmens darbo užmokesčiu, skaičiuojamos pagal Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos nustatytus valandinius tarifų dydžius.¹ Pažymėtina, kad valstybės institucijose už kibernetinį saugumą atsakingo asmens funkcijas galėtų vykdyti institucijos darbuotojai (pvz., informacinių technologijų specialistas ar asmens duomenų apsaugos pareigūnas ir pan.), šiam darbuotojui pakaktų skirti 2 darbo valandas per dieną (0,25 etato) kibernetinio saugumo funkcijoms vykdyti.

Remiantis atliktais skaičiavimais, iš biudžeto asignavimų vienai naujai valstybinei institucijai turėtų būti skiriama **7 402–9 904 Eur per metus**.

Preliminariu Nacionalinio kibernetinio saugumo centro vertinimu, ypač padidės prižiūrimų kibernetinio saugumo subjektų skaičius (papildomai prisidėtų 3000 kibernetinio saugumo subjektų), todėl turi būti atitinkamai stiprinamas Nacionalinio kibernetinio saugumo centro pajėgumas reaguoti į kibernetinius incidentus ir užtikrinti kibernetinio saugumo subjektų priežiūrą. Numatomos papildomas poreikis iš valstybės biudžeto darbo užmokesčiui:

Nr.	Pareigybė	Etatų poreikis	Mėnesio bruto darbo užmokestis ir jo dydžio pagrindimas	Iš viso Eur metams
1	Priežiūros funkcijoms vykdyti	8	3 385 Eur Vidutinis bruto atlyginimas specialisto, vykdančio priežiūros funkcijas	324 960
2	Kibernetinių	14	3946 Eur Vidutinis bruto atlyginimas	662 928

¹ Administracinės naštos ir (arba) prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų ūkio subjektams vertinimui rekomenduojami naudoti valandiniai tarifų dydžiai pagal skirtingas profesijas <https://eimin.lrv.lt/uploads/eimin/documents/files/Rekomenduojami%20tarifai%20.pdf>

incidentų valdymo funkcijoms vykdyti	specialisto, vykdančio kibernetinių incidentų valdymo funkcijas	
Iš viso darbo užmokesčiui metams		987 888
„Sodrai“ mokami mokesčiai 1,45 proc.		14 324,37
Iš viso		1 002 212,37

Remiantis atliktais skaičiavimais iš biudžeto asignavimų Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui papildomai turėtų būti skiriama **1 002 212,37 Eur** per metus darbo užmokesčiui mokėti.

Taip pat numatomas **1 088 000,00 Eur** papildomas lėšų poreikis iš valstybės biudžeto kitoms Nacionalinio kibernetinio saugumo centro išlaidoms padengti:

Nr.	Lėšų poreikis	Planuojamos vienkartinės išlaidos Eur	Pastabos
1	Darbo vietos kompiuterinė įranga (nešiojamasis kompiuteris, mobilusis telefonas)	44 000	22 asmenims, kai nešiojamojo kompiuterio su programine įranga kaina 1500 Eur, mobiliojo telefono kaina 500 Eur
2	Kibernetinių incidentų valdymo įranga	1 000 000	Kibernetinių incidentų valdymo įranga
3	Kvalifikacijos kėlimas	44 000	22 asmenims vieni kursai, kurių vidutinė vertė 2000 Eur
Iš viso:		1 088 000	

Poveikis administracinei naštai

Valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kurios bus identifikuotos kaip esminiai ar svarbūs subjektai, nustatomi privalomi įpareigojimai dėl tinklų ir informacinių sistemų atitikties kibernetinio saugumo rizikos valdymo priemonėms užtikrinimo, duomenų apie kibernetinio saugumo rizikos valdymo priemonių įgyvendinimą teikimo į Kibernetinio saugumo informacinį tinklą, dalyvavimo kibernetinio saugumo mokymuose bei nepriklausomo kibernetinio saugumo audito atlikimo. Kiti įpareigojimai yra taikomi konkrečiose situacijose ir apima ne visus esminius ir svarbius subjektus (pvz., reikalavimas informuoti visuomenę siekiant išvengti kibernetinio incidento, viešai paskelbti KSĮ projekto pažeidimo aspektus, reikalavimai tam tikro subsektoriaus subjektams ir pan.). Naštos įverčiai pateikiami nurodant minimalią ir maksimalią galimą naštą.

Vieno esamo esminio ar svarbaus subjekto našta didėja, jos pokytis – nuo 74 iki 172 Eur per metus (visa bendra našta nuo 7 402 iki 9 904 Eur per metus). Vieno naujo subjekto našta – nuo 7 402 iki 9 904 Eur per metus.

KSĮ projekte nustatytas reikalavimas, kad asmuo, atitinkantis KSĮ projekte nustatytus esminių ir svarbių subjektų identifikavimo kriterijus, turi pateikti KSĮ projekte nurodytus duomenis. Įgyvendinant šią nuostatą esminių ir svarbių subjektų informacinių įpareigojimų našta (šis naštos sumažėjimas nėra apskaičiuojamas atskirai) bus lengvinama, kadangi Kibernetinio saugumo subjektų registro informacinės sistemos tvarkytojas esminių ir svarbių subjektų identifikavimą atliks pagal turimus duomenis ir tik nedidelė dalis asmenų turės pareigą patys pateikti informaciją.

Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, atlikdamos šiuos įpareigojimus, neturės kreiptis informacijos į kitas valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas. Tuo tarpu KSĮ projekte yra nustatoma, kad Kibernetinio saugumo subjektų registro informacinės sistemos tvarkytojas Kibernetinio saugumo subjektų registro informacinės sistemos nuostatuose nustatytais atvejais ir tvarka identifikuojamas ir registruojamas kibernetinio saugumo subjektus turi teisę neatlygintinai gauti iš identifikuojamų asmenų, kitų valstybės institucijų, valstybės įstaigų, valstybės valdomų įmonių, viešųjų įstaigų, savivaldybių įmonių ir savivaldybių įstaigų duomenis, reikalingus kibernetinio saugumo subjektams registruoti.

Poveikis aplinkai ir klimato kaitai

Nesitikima jokio ypatingo poveikio aplinkai ir klimato kaitai, tačiau padidinus bendrą kibernetinio saugumo lygį Lietuvoje šias paslaugas teikiantys subjektai galėtų išvengti rizikos / žalos aplinkai užpuolimo atveju (kibernetinio incidento). Tai gali būti ypač aktualu energetikos, vandens tiekimo ir paskirstymo arba transporto sektoriams. Sustiprinti kibernetinio saugumo pajėgumai organizacijose galėtų daryti įtaką ir paskatinti šias organizacijas naudoti naujausios kartos informacinių ir ryšių tinklų infrastruktūrą ir paslaugas, kurios taip pat būtų ekologiškesnės, bei pakeistų neefektyvią ir mažiau saugią pasenusią įrangą. Tikimasi, kad KSĮ projektas padės sumažinti kibernetinių incidentų skaičių ir poveikį bei atitinkamai atlaisvintų organizacijų finansinius išteklius tvarioms investicijoms.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Mjr. Miroslavas Tribockis, Sigita Laurinčiukaitė
Pareigos	Patarėjai
Institucija (padalinys)	Krašto apsaugos ministerija, Kibernetinio saugumo ir informacinių technologijų politikos grupė
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	Tel. +370 706 80 813, el. paštas Miroslavas.Tribockis@kam.lt Tel. +370 706 80 804, el. paštas Sigita.Laurinciukaite@kam.lt